

مادر عباس، خادمه زهرا (س) / درس های ام البنین به امت اسلام

ام البنین هر روز با نوه اش فرزند عباس به بقیع می رفت و در آنجا اشعاری که خود سروده بود، می خواند و دردمندانه می نالید و می گریست. مردم بر او گرد می آمدند و با او همنا می شدند.

ام البنین؛ هر روز با نوه اش؛ فرزند عباس؛ به بقیع؛ می رفت؛ و در آنجا اشعاری؛ که خود سروده بود، می خواند و دردمندانه؛ می نالید و می گریست. مردم بر او گرد می آمدند و با او همنا می شدند.

خبرگزاری مهر، گروه دین و اندیشه-علی کریمی: گرچه در گزارش های معتبر و موثق تاریخ خبر دقیق و صریحی از روز درگذشت حضرت ام البنین (س) نیست لکن از باب تسامح در ادله سنن و احترام به مقام شامخ آن بانوی بزرگوار و احترام به ساحت قدسی اسد الله الغالب (ع) چند خطی در حد مقتضی مقام مقال می نگاریم، بماند که هر قلمی در توصیف وی عاجز است.

گرچه تکرار است اما همیشه تکرار مکررات بد نیست و بلکه بعض مواقع مفید و مثمر است، اینجا نیز صحبت از حسب و نسب حضرت ام البنین (س) تکرار مکررات است اما برای شناخت بیش از پیش آن بانو لازم است:

ام البنین؛ فاطمه بنت حزام؛ همسر دوم؛ امیرالمؤمنین؛ علی بن ابی طالب؛ پدرش؛ ابوالمجمل؛ حزام بن خالد، از قبیله بنی کلاب؛ (طبری ۵/۱۵۳، زنجی؛ و مادرش؛ لیلی؛ یا ثمامه؛ دختر سهیل بن عامر بن مالک؛ بود. نک: ابن عساکر؛ ۳۵۶، زنجی؛ غفاری؛ ۱۷۴، زنجی؛

آورده اند که؛ پس از وفات؛ حضرت؛ فاطمه؛ (ع)؛ در ۱۱۱ ق؛ امام علی؛ (ع)؛ با برادرش؛ عقیل؛ که در نسب؛ شناسی؛ عرب؛ شهره؛ بود، درباره انتخاب؛ همسری؛ که؛ اصل؛ باشد و فرزندان؛ دلیر و جنگاور بیاورد، مشورت؛ کرد و عقیل؛ فاطمه؛ دختر حزام؛ بن خالد را پیشنهاد کرد و گفت؛ در میان؛ عرب؛ دلیرتر از مردان؛ بنی کلاب؛ دیده؛ نشده اند و علی؛ (ع)؛ با وی؛ ازدواج؛ کرد (ابن عساکر؛ ۳۵۷، زنجی). نتیجه این؛ ازدواج؛ ۴ پسر بود به؛ نامهای؛ عباس؛ عبدالله؛ جعفر و عثمان؛ این؛ ۴ تن؛ به؛ شجاعت؛ و دلیری؛ مشهور بودند و از این؛ رو فاطمه؛ را؛ ام البنین؛ [= مادر پسران؛] نامیدند. خود او در یکی؛ از اشعارش؛ به؛ این؛ نکته؛ اشاره؛ دارد. این؛ ۴ تن؛ در کربلا در کنار برادر و پیشوای؛ خود امام حسین؛ بن علی؛ (ع)؛ به؛ شهادت؛ رسیدند (ابوالفرج؛ ۸۲، زنجی؛ ۸۴، ابن عساکر؛ ۳۵۶، زنجی؛ حسون؛ ۴۹۶، زنجی؛

این مجملی از احوالات آن بانوی بزرگوار بود اما نقطه ثقل کلام این نوشتار بر روی موارد دیگری است و آن این که آیا چه درس هایی قابل اخذ از حضرت ام البنین می باشد که در روزگار امروز دزدی از دردهای جامعه اسلامی را برطرف نماید:

درس های بانو ام البنین (س) به امت اسلام:

۱- توالی محض به امیر مومنان (ع) و امام حسین (ع):

ام البنین؛ در واقعه کربلا حضور نداشت؛ اما هنگامی؛ که؛ کاروان؛ سفر کربلا وارد مدینه؛ شد، کسی؛ خواست؛ خبر شهادت؛ فرزندان؛ را به؛ او بدهد و او گفت؛ از حسین؛ (ع)؛ برایم؛ بگویند. چون؛ شنید که؛ ۴؛ فرزندان؛ همراه؛ حسین؛ (ع)؛ کشته؛ شده اند، گفت؛ ای؛ کاش؛ فرزندانم؛ و تمامی؛ آنچه؛ در زمین؛ است؛ فدای؛ حسین؛ می؛ شد

و او زنده‌ می‌ ماند. این‌ سخن‌ او را دلیل‌ اخلاص‌ کامل‌ او به‌ اهل‌ بیت‌ و امام‌ حسین‌(ع)‌ دانسته‌ اند (همو، ۴۹۶-۴۹۷؛ محلاتی‌، ۳/۲۹۳)

۲- زنده نگاه داشتن حماسه حسینی در آن برهه تاریک و خفقان اموی :

امام باقر(سلام الله علیه)میفرماید:

آن حضرت به بقیع می رفت و آن قدر جانسوز مرثیه می خواند که مروان با آن قساوت قلب گریه می کرد. (مقاتل الطالبین ص ۵۶ و بحارالانوار ج ۴۵ ص ۴۰)

و یا این گزارش تاریخی:

ام‌البین‌ هر روز با نوه‌اش‌ عبیدالله‌ (فرزند عباس‌) به‌ گورستان‌ بقیع‌ می‌رفت‌ و در آنجا اشعاری‌ که‌ خود سروده‌ بود، می‌خواند و دردمندانه‌ می‌نالید و می‌گریست‌. مردمان‌ بر او گرد می‌آمدند و با او در گریستن‌ هم‌نوا می‌شدند. حتی‌ گفته‌اند مروان‌بن‌حکم‌ نیز می‌آمد و در آنجا می‌گریست‌ (ابوالفرج‌، ۸۵‌، چاپ قاهره/مصر)

۳- بر کرانه وفا به مولای خویش:

یکی از نتیجه های عاطفه و محبت، حس وفاداری به عزیزان است. انسانهایی که سراسر سرزمین وجودشان و قلبشان را محبت پر کرده است همواره نسبت به بستگان خود وفادار می مانند و در زندگی ام البنین این وفادار در سخنان او پس از شهادت مولای متقیان علی علیه السلام مشهود است. وفاداری ام البنین به همسر بزرگوار خویش به حدی است که پس از شهادت حضرت علی علیه السلام با آنکه جوان بوده و از زیبایی ویژه نیز برخوردار می باشد به احترام آن حضرت و برای حفظ حرمت او، تا پایان عمر ازدواج نکرده و همسر دیگری را اختیار نمی کند.

با آن که مدّتی نسبتاً طولانی (بیش از بیست سال) پس از آن حضرت زنده بود. آنگاه که «امامه» یکی از همسران آن حضرت علیه السلام توسط «مغیره بن نوفل» که یکی از مشاهیر عرب است خواستگاری می شود با ام البنین در مورد ازدواج مشورت می کند، او در جواب می گوید: «سزاوار نیست پس از علی، ما در خانه دیگری باشیم و با مرد دیگر پیمان همسری بندیم.» این سخن ام البنین نه تنها در امامه که در لیلی تمیمیّه و اسماء بنت عمیس نیز اثر گذاشت و تا پایان عمر هر چهار همسر علی بن ابیطالب علیه السلام ازدواج مجدد نکردند. این همسر شهید اینارگونه به تربیت فرزندان علی علیه السلام مشغول بوده و بذر عشق و محبت و ایثار در وجود آنها می افشاند. (علامه مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۲، ص ۹۳)

۴- امام شناسی کم نظیر:

ارادت و عشق به اهل بیت علیهم السلام و معرفت به آنان اکسیری است که مسّ وجود آدمیان را طلا می کند و اساس هستی بر ولایت آنان بنیان شده است. عالم رجالی، مامقانی در کتاب خود، تنقیح المقال، ولایت فاطمه کلابیه را این چنین به تصویر می کشد: قَانَّ عِلْقَتَهَا بِالْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَيْسَ إِلَّا لِأَمَامَتِهِ. «همانا علاقه ام البنین به حسین بن علی علیه السلام به خاطر امامت حضرت است.» (نه آنکه چون او را در دامن خویش پرورانده است).

زیباترین چهره عشق به ولایت و رهبری در زندگانی فاطمه زهرا علیها السلام وجود داشت؛ دفاع از ولایت و مبارزه برای حمایت از مقام والای امام علی علیه السلام و گویی فاطمه دوم، ام البنین، استمرار آن چهره درخشان تاریخ بود. در جای دیگر «مامقانی» می نویسد: «اینکه او به شرط سلامت حسین علیه السلام، مرگ چهار فرزند خویش را بر خود آسان می گرفت نشان درجه عالی ایمان او است. من او را از نیکان به حساب می آورم.» (مامقانی، تنقیح المقال، ج ۳، ص ۷۰ با ترجمه/ مامقانی، تنقیح المقال، ج ۳، ص ۷۰ با ترجمه)

پس شایسته و بایسته آن است که شیعیان حقیقی شخصیت حضرت ام البنین(س) را الگوی حیات و ممات قرار دهند.